

2019-03-05

2019-02-28

**REZOLIUCIJA DĖL SUMANIOS SPECIALIZACIJOS KOORDINAVIMO DARBO GRUPĖS
SIŪLYMO
DĖL SUMANIOS SPECIALIZACIJOS PROGRAMOS ATNAUJINIMO**
2019-02-19 Nr. 252-22

Sumanios specializacijos programos tarpinis pažangos vertinimas ir krypčių atnaujinimas atliktas vadovaujantis šiais dokumentais.

Teisinis pagrindimas

- Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programoje (2014-04-30 d. LRV nutarimas Nr. 411) numatoma:
 - 34. Praėjus 2 metams nuo MTEP ir inovacijų prioriteto veiksmų plano patvirtinimo datos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija arba jų įgaliota (-os) institucija (-os) *organizuoja šio plano tarpinį vertinimą vadovaudamosi jame nustatytomis nuolatinės analizės ir vertinimo nuostatomis. Vertinimo metu nustatoma, ar efektyviai įgyvendinamas ir tinkamas plėtoti toliau MTEP ir inovacijų prioritetas, atsižvelgiant į nuolatinės analizės rezultatus ir socialinės, ekonominės, technologinės ir kitokios aplinkos veiksnių pokyčius.*
 - 35. Koordinavimo grupė, įvertinusi Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos arba jų įgaliotos (-ų) institucijos (-ų) pateiktas MTEP ir inovacijų prioriteto veiksmų plano tarpinio vertinimo išvadas, teikia MTEP ir inovacijų prioriteto veiksmų planą patvirtinusiems ministrams nuomonę siūlydama priimti vieną iš Programos 33 punkte nurodytų sprendimų ir informuoja apie tai MTEP ir inovacijų strateginę tarybą.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane (2017-03-13 d. LRV nutarimas Nr. 167) numatoma:
 - 4.1.1. Darbas. MTI viešojo valdymo sistemos tobulinimas, užtikrinant politikos integralumą ir efektyvų tarpinstitucinį bendradarbiavimą.
3 punktas. *Sumanios specializacijos krypčių pagal tarpinį vertinimą ir pažangos rezultatus atnaujinimas (2019 m. kovo pab., atsakingos institucijos – LRVK, ŠMSM, EIM, KM).*
- LR ūkio ministro ir LR švietimo ir mokslo ministro 2014 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. V-1218/4-911 Sumanios Specializacijos tvarkos aprašo patvirtinime nustatyta:
 - *Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras organizuoja kiekvieno MTEPI prioriteto veiksmų plano tarpinį vertinimą, praėjus 2 metams nuo MTEPI prioriteto veiksmų plano patvirtinimo. 17 punktu numatyta, kad Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras, apibendrinęs tarpinio vertinimo rezultatus, teikia Koordinavimo grupei ataskaitą bei pagrįstus siūlymus ir rekomendacijas dėl tolesnių veiksmų, susijusių su Programos ir (arba) atskirų MTEPI prioritetų veiksmų planų įgyvendinimu.*

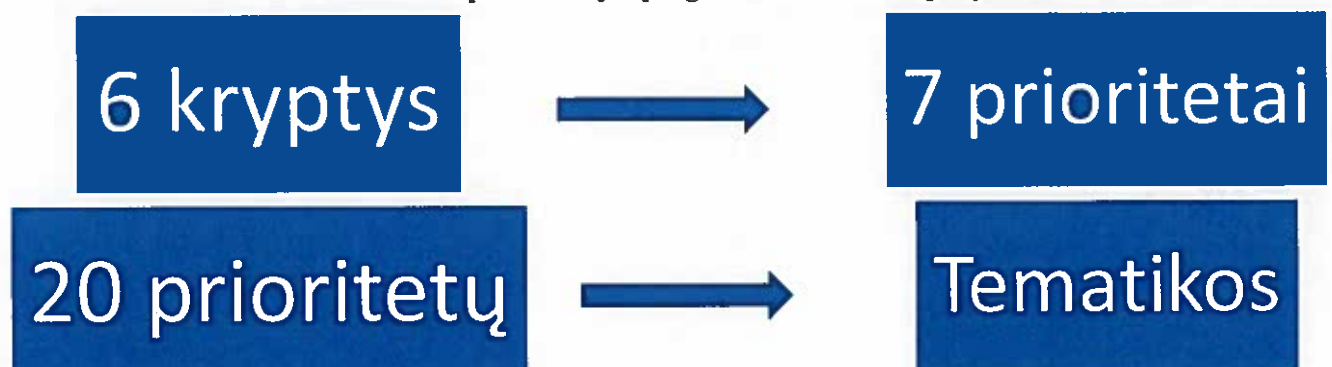
Sumanios specializacijos koordinavimo darbo grupės siūlymas

Lietuvoje 2014 m. parengus Sumanios specializacijos strategiją ir patvirtinus jos prioritetus, buvo pasirinktas dviejų lygmenų modelis – kryptys ir jas smulkmeniškai fragmentuojantys prioritetai, kurie buvo aprašyti kaip technologijos (ir jų taikymo sritis). ES praktika rodo, kad kitos valstybės savo prioritetų modelius pasirenko įvairiai: nuo vieno iki trijų lygmenų. Atlikus Lietuvos Sumanios specializacijos tarpinį vertinimą, remiantis antrepreneriškos paieškos grupių medžiaga, yra siūloma atsisakyti dviejų lygmenų modelio ir pereiti prie vieno lygmens. Priežastis – smulkmenišką technologijų aprašymą Lietuvos MTEPI sistemos dalyviams tapo ribojančiu veiksniu, siaurinančiu finansuotinų idėjų lauką, *de facto* patenkančių į prioritetus, tačiau *de jure* neaprašytų.

Sumanios specializacijos koordinavimo grupei buvo pristatytas MOSTA kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos analitikais atliktas Sumanios specializacijos pažangos tarpinis vertinimas (ataskaita pridedama) kartu su antrepreneriškos paieškos proceso (EDP) metu išgrynintomis išvadomis ir rekomendacijomis. Sumanios specializacijos koordinavimo grupė 2018 m. gruodžio 20 d. posėdyje pritarė, kad tinkamiausias bei geriausiai situaciją atliepiantis Sumanios specializacijos atnaujinimo būdas – (2) **Stambinimo scenarijus**, nes:

1. **Stambinimo scenarijaus** būdu būtų užtikrinamas investavimo į Sumanios specializacijos kryptis tvarumas ir tęstinumas dėl pagrindinių investavimo kryptų išlaikymo.
2. Sumanios specializacijos įgyvendinimo pažangos vertinimas rodo, kad ESIF lėšos į MTEPI projektus pagal Sumanios specializacijos prioritetus yra investuojamos vangiai¹. Tikėtina, kad tai vyksta dėl dviejų priežasčių: smulkmenišką prioritetų aprašymo ir bendro MTEPI idėjų trūkumo. **Sumanios specializacijos atnaujinimas** leistų efektyviau veikti projektų atrankos procedūroms dėl smulkmenišką technologijų aprašymo atsisakymo (tai leistų įgyvendinti kompleksinius, integruojant skirtingas technologijas, projektus).
3. Sumažėtų administracinė našta (iš 20 veiksmų planų liktų 1).
4. Padidėtų stebėsenos efektyvumas ir tikslumas, vertinant Sumanios specializacijos prioritetų įgyvendinimo įtaką Lietuvos konkurencingumui.
5. Būtų efektyvesnis investavimas esant galimybėms finansuoti kompleksinius projektus (integruojančius kelias technologijas) atsisakius tematinio smulkmenišką technologinio atitikimo vertinimo.
6. Didžiausią projektų skaičių vykdantys prioritetai, viršijantys mokslo ir verslo rodiklių reikšmių medianą, finansine išraiška nesukaupė reikšmingai išsiskiriančios sumos kitų prioritetų atžvilgiu. Sistemiškai daugiausiai paraiškų yra atmetama dėl MTEPI veiklų nebuvimo.
7. Susiklosčiusi situacija, kai MTEPI priemonėse yra nepanaudojamas visas skiriamas ES lėšų finansavimas, suponuoja, kad atsiradus daugiau MTEPI turinčių projektų suplanuotų investicijų pakaktų tiek stipriausiems, tiek likusiems prioritetams².
8. Siūlomas stambinimo scenarijus neeliminuoja nei vieno antrojo lygmens prioriteto, o juos papildydamas ir atnaujinamas raktažodžius sugrupuoja į pirmą lygmenį. Pasirinktas **stambinimo scenarijus** yra geriausias pasirinkimas, tikintis spartesnio ESIF lėšų investavimo į Sumanios specializacijos MTEPI projektus.

Sumanios specializacijos programos struktūros pokyčiai

¹ Iš 782,41 mln. Eur suplanuotųjų lėšų, programai paskirstyta 272,71 Eur;

² 45 proc. paraiškų nefinansuota, dauguma projektų nefinansuoti dėl jų veiklų neatitikimo MTEPI

MTEPI Prioritetas	MTEPI prioriteto tematika
1. Energetika ir tvari aplinka	Paskirstytojo ir centralizuoto generavimo, tinklų ir efektyvaus energijos vartojimo sistemos sąveikumo stiprinimas
	Esamų ir naujų galutinių vartotojų poreikių tenkinimas, energijos vartojimo efektyvumo, išmanumo stiprinimas
	Atsinaujinančiųjų biomasės ir saulės energijos išteklių panaudojimo ir atliekų perdirbimo energijai gauti plėtra
2. Sveikatos technologijos ir biotechnologijos	Molekulinės technologijos medicinai ir biofarmacijai
	Pažangiosios asmens sveikatos technologijos
	Pažangioji medicinos inžinerija ankstyvajai diagnostikai ir gydymui
3. Agroinovacijos ir maisto technologijos	Tvarūs agrobiologiniai ištekliai ir saugus maistas
	Beatliekis biožaliavų perdirbimas į vertingus komponentus
4. Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos	Lazerinės technologijos ir fotonika
	Pažangiosios medžiagos ir konstrukcijos
	Lanksčiosios produktų kūrimo ir gamybos technologijos
5. Sumanus, netaršus, integruotas (susietas) transportas	Išmaniosios transporto sistemos ir IRT
	Tarptautinių transporto koridorių valdymo ir transporto rūšių integracijos technologijos (modeliai)
6. Informacinės ir ryšių technologijos	Dirbtinio intelekto, didžiųjų ir paskirstytųjų duomenų technologijos
	Daiktų interneto technologijos
	Multimodalinės analizės, apdorojimo ir integravimo technologijos
	Kibernetinio saugumo technologijos
7. Įtrauki ir kūrybinga visuomenė	Modernios ugdymosi technologijos ir procesai
	Dizaino ir audiovizualinių medijų technologijos ir produktai
	Finansinės technologijos, novatoriški verslo modeliai
	Lanksčiosios ir adaptyviosios procesų valdymo technologijos

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijos viceministras Gintaras Vilda

2019-02-28

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministerijos viceministras Valdemaras Razumas

2019-02-28

